

Asi o osem dní po týchto rečiach vzal so sebou Petra, Jána a Jakuba

a vystúpil na vrch modliť sa.

Keď sa modlil, premenila sa mu tvár a odev zaskvel sa mu bielobou.

A hľa, zhovárali sa s ním dvaja muži:

Mojžiš a Eliáš zjavení v sláve, hovorili o jeho smrti, ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme.

Lukáš 9:28-31

Opäť sa dostávame k epizóde známej tiež ako Premena. Tentoraz budeme skúmať správu, ktorá sa k nám dostala prostredníctvom evanjelistu Lukáša. Z jeho slov sa dozvedáme, že keď sa Ježiš modlil na vrchole hory, vzhľad jeho tváre sa zmenil a jeho šaty sa stali jasné ako blesk – alebo, ako to opisuje Marek: „belšie, než by ich mohol vybieliť ktokoľvek na svete“.

V predchádzajúcom článku (Premenenie Ježiša, str. xy) sme poznamenali, že tento lesk nebol spôsobený žiadnym odrazom svetla zvonku, ale bola to Pánova sláva, ktorá žiarila z jeho vnútra navonok. Ježiš bol v tom čase s apoštolmi Jakubom, Petrom a Jánom – a o mnoho rokov neskôr Ján mohol napísať: „Videli sme jeho slávu, slávu jednorodného Syna, ktorý prišiel od Otca, plný milosti a pravdy.“ (Ján 1:14)

Kým sa nachádzali na tom vrchu, zjavili sa dvaja muži – Mojžiš a Eliáš, a rozprávali sa s Pánom Ježišom. V poslednom článku sme hovorili o tom, že kým Mojžiš zomrel a bol pochovaný, Eliáš bol jedným z dvoch mužov Biblie, ktorí vystúpili do neba bez toho, aby okúsili smrť. Boli teda v istom zmysle symbolom dvoch kategórií skutočných, pravých biblických veriacich, ktorých Ježiš vezme so sebou, aby boli navždy s ním, keď sa v posledný deň vráti v sláve: tých, ktorí budú ešte nažive a tých, ktorí už medzitým zomreli. No je tu však ešte jeden, pravdepodobne dôležitejší dôvod, prečo práve Mojžiš a Eliáš hovorili s Pánom Ježišom na vrchu Premenenia. Môžeme rozumieť, že Mojžiš predstavoval Boží zákon, teda desať Božích prikázaní v tom zmysle, že to bol Mojžiš, komu Boh zveril tabuľky Zákona na hore Sinaj.

Na druhej strane Eliáš predstavoval, zastupoval prorokov v tom zmysle, že ho môžeme považovať za predchodcu ostatných prorokov Starého zákona. Keď sa Židia chceli odvolávať na to, čo nazývame Starým zákonom Biblie, zvyčajne používali výraz „zákon a proroci“. Je to komplexný, súhrnný výraz, ktorý sa vzťahoval na celé Bohom inšpirované Písma.

Zákon obsahoval stránku morálnu (morálny aspekt, v srdci ktorého je Desatoro prikázaní); stránku uctievania vrátane obetného systému sumarizujúceho pokyny kedy, kde, ako a kým majú byť zvieratá obetované. Rovnako obsahoval aj stránku sociálnu, ktorá vyučuje deti Izraela, ako by sa mali správať. Bol to Mojžiš, ktorému dal Boh zákon a bol to Mojžiš, ktorý ho predložil,

predstavil ľuďom. Je zrejmé, že zákon bol po mnoho storočí základným kameňom každodenného života Židov. Bol to Boží vyvolený ľud, tí, ktorým sa zjavil Boh zvláštnym, špeciálnym spôsobom; v skutočnosti bol izraelský národ teokraciou, teda teokratickým národom – s Bohom ako ich najvyšším a zvrchovaným Panovníkom.

Boží zákon je dokonalý – ako by to mohlo byť inak, keď ho dal sám Boh? No ukázal sa byť nedostatočný. Čo tým myslíme, keď vravíme, že zákon bol nedostatočný? Prikázania boli nedostatočné v tom zmysle, že nemohli nikoho urobiť dobrým ani ho zmieriť s Bohom. Zákony, akokoľvek dobré, samy osebe nemenia ľudskú povahu a neprinášajú dokonalosť. A čo sa týka obetí, aj tie boli nedostatočné. Žiadne z tých zvierat, ktoré sa denne obetovali za hriechy, nemohlo vymazať ani jeden jediný ľudský hriech. Rozumieme, že to nie zvieratá zhrešili proti Bohu, ale ľudské bytosti ako ja a vy. Takže môžeme rozumieť, že hoci bol zákon daný Mojžišovi samotným Bohom a že tento zákon bol dokonalý, no nemohol spôsobiť ani priniesť žiadnu zmenu do nášho vzťahu s ním. Apoštol Pavol sumarizuje situáciu takto: „Lebo vieme, že zákon je duchovný, ale ja som telesný, predaný pod hriech.“ (Rímskym 7:14)

Otázkou zostáva, prečo nám Boh dal svoj zákon, keď veľmi dobre vedel, že ho nedokážeme dodržiavať a naplniť? Pavol odpovedá na túto otázku v liste Galatským: „Zákon bol daný, aby nás priviedol ku Kristovi, aby sme boli ospravedlnení z viery“ (Galatským 3:24). Vidíme teda, čo to znamená? Zákon bol nedostatočný, kým zostával nenaplnený. Nikto nedokáže naplniť Desiat prikázaní, takže nás tieto ani nemôžu priviesť (bližšie) k Bohu. Zvieracie obete resp. obetovanie zvierat nám nemohlo pomôcť, pretože zviera nemôže zabezpečiť zmierenie s hriešnou ľudskou bytosťou. Ale – a toto je dôležitý bod –, zákon ako vychovávateľ, pestún nasmeroval ľudí ku Kristovi, ktorý zákon dokonale naplnil. V skutočnosti Ježiš naplnil morálny aspekt zákona tým, že počas svojho života dokonale dodržiaval všetky Prikázania. A obetnú stránku zákona naplnil tým, že obetoval sám seba – nevinného človeka na kríži – ako dokonalú obeť za hriechy sveta.

Mojžiš bol teda prítomný na vrchu Premenenia ako predstaviteľ Božieho zákona. No ako sme si už povedali, Eliáš bol tiež prítomný – ako zástupca, predstaviteľ prorokov. Čo bolo jednou z hlavných úloh prorokov Starého zákona? Bolo ňou predpovedať, prorokovať príchod Mesiáša, ktorý odníme, vezme hriechy sveta tým, že za hriešnikov zomrie sám. Posledným v tomto rade prorokov bol Ján Krstiteľ. Pamätáte si, čo volal na ľudí, keď im poukazoval na Krista? „Ajhľa, Baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta.“ (Ján 1:29) Žiaden iný baránok, ani býk či koza by niečo také nikdy nedokázali, no Boží vyvolený Baránok, Ježiš Kristus, ten spravodlivý, to dosiahol na Golgote.

Zákon a proroci teda neustále ukazovali na príchod toho, kto mal naplniť všetky prikázania, obete a všetky zaslúbenia. Predstavitelia zákona a proroci – Mojžiš a Eliáš boli s Ježišom na vrchu Premenenia a s Ježišom sa rozprávali. No o čom sa rozprávali? V evanjeliu sa píše: „Hovorili o jeho smrti (odchode), ktorú mal podstúpiť v Jeruzaleme.“ (Lukáš 9:31). Slovo „odchod“ tu znamená doslova „exodus“ a v tomto kontexte sa vzťahuje na umučenie Pána Ježiša; jeho utrpenie, smrť, vzkriesenie a návrat do slávy. Vedeli, že on je naplnením všetkého, čo bolo po stáročia zaslúbené v zákone a prorokoch. Bol nádejou celého ľudstva. Spása hriešnikov nemohla prísť cez zákon prikázaní a obetí a Mojžiš s Eliášom to vedeli. Vďaka viere v túto jedinečnú obeť, ktorá bola raz a navždy vykonaná na Golgote, mohlo byť mužom a ženám odpustené, a tak mohli byť zmierení s Bohom.

Aké ponaučenie z toho plyní pre vás, priatelia? Ponaučenie, že sa nikdy nemôžeme k Bohu priblížiť dodržiavaním zákona alebo dodržiavaním prikázaní. Všetko, čo môže urobiť zákon, je zdôrazniť, pripomenúť závažnosť našich hriechov a ukázať našu potrebu Krista. Podobne ani žiadna obeta, ani sebazaprenie nám nezaistia miesto v nebi. Nie, cesta k sláve vedie vierou v Ježiša Krista, ktorý sa raz a navždy vydal ako dokonalá obeť za hriech. Pamätajme, že zákon je vychovávateľom, pestúnom, ktorý nás má priviesť ku Kristovi. Preto Ježiš vyhlásil: „Ja som cesta, pravda a život. Nikto neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa.“ (Ján 14:6)

Drahí priatelia, Ježiš naplnil zákon a prorokov a teraz vás volá, aby ste zanechali všetky ľudské spôsoby a prostriedky, ako sa dostať k Bohu a aby ste svoju dôveru vložili v jeho dokončené dielo na Golgote, a tak mohli byť spasení.